

Borjúmenedzsment a nyári hőségben

Forrás: [*Calves and Heifers, Dairy, Dairy Herd Management*](#) by [*Brenda Brady GENEX*](#)

A tejtítás fázisában lévő borjakra a nyári hőségben is kiemelt figyelmet kell fordítani, hogy megőrizzük egészségüket és megfelelően tudjanak gyarapodni.

A borjak a teheneknél kicsivel jobban tűrik a magas hőmérsékletet, a hőstressz alsó küszöbértéke 26 °C napi átlaghőmérséklet.

A hőstressz enyhítésére az alábbi hasznos tanácsokat javasoljuk:

Növeljük a takarmányfelvételt

A meleg nyári időszakban született borjak átlagos napi testtömeg-gyarapodása alacsonyabb, mint az év többi részében született borjak esetében (Bateman & Hill, Progressive Dairyman, 2012). Az alacsonyabb testtömeg-gyarapodás kitolja az ivarérettség idejét és az életkort az első ellésnél, végső soron az állat felnevelésébe befektetett összeg is később térül meg. A takarmány felvétel serkentése, a testtömeg-gyarapodás növelése és a megfelelő bendő fejlődés érdekében mindig legyen elérhető a borjú számára friss indítótáp. Az indítótáp felvétel közvetlen összefüggésben van a vízfelvétellel.

“A hőstressz csökkenti az étvágyat – a borjónál is igaz!”

Mindig legyen elérhető tiszta, friss víz

A mindig szabadon elérhető tiszta, friss víz segít a borjaknak lehűteni szervezetüket. Hőstressz idején a víz létfontosságú, különösen a hasmenéstől szenvedő borjak számára. Ideális környezeti hőmérséklet mellett az 1-2 hónapos borjak napi 2-7,5 liter vizet isznak. Ez az érték exponenciálisan növekszik a hőmérséklet és relatív páratartalom növekedésével, ilyenkor a napi vízfogyasztás meghaladhatja a 20 litert.

A víz itatására szolgáló vödört naponta ki kell mosni és a vizet érdemes többször feltölteni. Ha a borjak rászoknak a víz kiborítására, akkor a vödört fülénél fogva rögzíteni kell a tartókarimához vagy rácshoz.

Szükség esetén adjunk takarmány-kiegészítőt

A hasmenéshez hasonlóan a hőstressz is a szervezet kiszáradásához vezethet. Figyeljünk oda a borjak tejtívási szokásaira. A különböző elektrolitokat tartalmazó kiegészítők segítenek a szervezet folyadék pótlásában. A szükséges elektrolit pótlás mértéke a szervezet kiszáradásának fokától és a környezeti hőmérséklettől függ. Például egy gyengén ivó 45 kg testtömegű borjú esetén a kiszáradás mértéke elérheti az 5%-ot is. Normál környezeti hőmérséklet mellett kb. napi 2,5 liter elektrolit-pótló folyadékkal támogatható a borjú. Ha azonban a környezeti hőmérséklet 38°C felett van, akkor ugyanennek a borjúnak a normál tejpótló tápszer itatása mellett 5 liter elektrolit-pótló folyadékra van szüksége (Bentley, Iowa State University Extension).

Biztosítsuk a levegő áramlását

A levegő áramlása segít a szervezet lehűtésében; az oldalfallal rendelkező istállóban nevelt borjak testtömeg-gyarapodása 23% emelkedést mutatott, miután ventilátor hűtést biztosítottak a borjak számára (Hill et al, Journal of Dairy Science, 2011). A megfelelő szellőzés csökkenti a környezeti bakteriális terhelést és a levegőben lévő mérgező gázok, például ammónia koncentrációját.

A téli időszakhoz képest nyáron több mint hatszoros levegő áramlási sebesség az ajánlott. A nyári hőségben a megfelelő levegő-áramlás meghatározása tekintetében szakember tanácsát kell kérni. A borjúház szellőzése úgy is javítható, ha a hátulsó peremet kissé megemeljük (pl. betontömbökkel alátámasztva). A borjúházak közötti megfelelő levegő-áramlás biztosítása érdekében az egyes házak között legyen minimum 120 cm és a borjúház-sorok között legyen 3 m távolság.

Óvjuk a borjakat a közvetlen napsütéstől

Az elhelyezés módjától függetlenül lényeges szempont, hogy a borjú el tudjon bújni a közvetlen napsütés elől. A borjúház fölé kifeszített árnyékoló a borjúház belső terében lévő hőmérsékletet 3-4 fokkal csökkenti, ezzel enyhítve a borjú szervezetét terhelő hőstresszt. Az istállóban tartott borjak számára is biztosítani kell a lehetőséget, hogy elvonulhassanak a közvetlen napsütés elől, amely bejut az ablakon vagy oldalfalon keresztül. A csoportosan nevelt borjak gyakran összebújnak, ezzel védekezve a hőség vagy rovarok ellen, ezzel akadályozva a levegő áramlását saját testük körül.

Tartsuk szárazon a borjak alatt az almot és védekezzünk a rovarok ellen

Amennyiben a borjúnak folyamatosan harcolnia kell a legyekkel, azzal rengeteg energiát pazarol, ami hozzáadódik a hőstressz miatt elszenvedett veszteséghez. Védekezzünk a legyek ellen! A légylárvák kikeléséhez nedvességre van szükség, ezért a szerves forrásból származó, száraz alom használata is segít a legyek szaporodása elleni védekezésben. Az alom alá tehetünk 10 cm murva réteget, amely segíti a nedvesség elvezetését.

“A borjú energiát veszít, ha harcolnia kell a legyekkel, ami hozzáadódik a hőstressz miatti veszteséghez!”

Tartsuk tisztán és szárazon a takarmány és vizesvödör alatti területet is, ezzel gátolva a légylárvák kikelését. A borjúházak körüli területen rendszeresen nyírjuk le a gázt, ezzel javítjuk a szellőzést, egyben csökkentjük a talaj nedvességtartalmát.

A fentieket összefoglalva, a nyári hőségben a következő egyszerű lépésekkel segíthetünk a borjaknak:

- › Naponta adjunk friss indítótápot
- › Legyen mindig tiszta, friss víz a borjak előtt
- › Szükség esetén alkalmazzunk elektrolit pótlást
- › Biztosítsuk a megfelelő levegő áramlást
- › Használjunk árnyékolót
- › Az alom legyen száraz
- › Védekezzünk a rovarok ellen

2019. július 11.